

СІЧ

Надпартійна демократична часопись українських
організацій

м. Олександрівська та його повіта.

Ціна ч. 50 шагів (25 коп.).

Адреса редакції і контори:

Земська Управа, 3-й поверх. Відкрита од 11—2
та 5—8.

Плата за оголошення:

Перед текстом по 75 коп., опісля тексту по 50 коп. за рядок петіту.
З шукаючих праці по 1 карб. за ціле оголошення.

Читати треба: „и“ як „ы“, „е“ як „э“, „є“ як „е“.

№ 6.

П'ятниця 17 травня 1918 року.

№ 6.

ВІД РЕДАКЦІІ.

Передплата приймається тільки на повіт—на 1 місяць—3 карб.
60 коп. Передплатникам, які внесли більше, буде зарахо-
вано лишок на слідуєчий місяць.

Ідучи на зустріч біжучій хвилі, зважаючи на велике значіння негайної і належної
українізації ріжних державних і громадянських установ, Олександрівська Учи-
тельська Спілка і Товариство „Просвіта“ улаштовують у травні місяшні курси
української мови, для урядовців ріжких інституцій в першу чергу і взагалі для
всіх громадян переважно дорослих.

Платня за курс 25 карб. Заняття будуть вечором.

По скінченню курсів будуть назначені за окрему платню двохтижневі курси
діловодства в ріжних державних, громадських і приватних установах.

* * *
Рости, рости Україна, рости, тапнайся
В пісьнях вільних про свободу гучно
розливайся!
Серце радієтно тріноче-сонечко вернулось
В рідній нашій Україні так легко
зітхнулось.
Знов можливо нам балакати скрізь на
рідній мові
І розкрити до неї серце повное любови.
Знов можливо нам боротись за правду
і волю,
І знайти, знайти для неї рожевую долю!
Перед нами шлях великий брати мої
рідні,
У нас стени, у нас Дніпро-ми тепер
не бідні.
Ми вже маєм край великий з білими

добрі умови для того, щоби населене
Холмщини могло виявити свою дійсну
несфальшовану волю в справі прилученя
Холмщини до України чи до Польши.—
А для сього перш за все треба було
усунути польську адміністрацію, повер-
нути всіх Холмщаків-втікачів до дому,
утворити свою адміністрацію, котра по-
винна була стояти на сторожі демок-
ратичного ладу та рівноправности націо-
нальностей в Холмщині.

Чи зробило що небудь в сій справі
наше міністерство закородоних справ,
навіть цілий наш уряд?—На жаль на се
питанє мусимо дати сумну для нашого
Уряду відповідь Не тільки нічого знач-
ного в сій так важній справі досі не
зроблено, але навіть загублено багато

всіх громадян переважно дорослих.

Платня за курс 25 карб. Заняття будуть ввечером.

По свінченню курсів будуть призначені за окрему платню двохтижневі курси ді оводства в різних державних, громадських і приватних установах.

Запись приймається в Редакції Часописі „Січ“ від 10—2 та 5—8. Там даються і справки.

Для газети „СІЧ“ потрібні Хронікери, а також рознощники. Звертатись у контору часописі.

О П О В І С Т К А

Для команди зв'язку штаба першого запоріжського корпусу потрібні самокатчики. Платня в місяць від 300 карбованців і вище. Звертатись у штаб корпусу до начальника команди зв'язку. Приймаються тільки добре дисципліновані.

Школа української грамоти.

Олександрівська учительська Спілка і т-во „Просвіта“ відкривають школу грамоти для дорослих.

Платня в місяць—20 крб.

Продовження навчання—2 місяці. Запись учнів щодня з 11 год ранку до 2 год дня в редакції часописі „СІЧ“ (Земська Управа, 3-й поверх).

О П О В І С Т К А

При штабі першого запоріжського корпусу формується комендантська сотня. Потрібні: 1 бунчужний, 1 наптенармус, 4 чотових, 18 рейових, 96 козаків і для штабу корпусу 2-х писарів і оден шапірографист (спеціаліст). Платня в місяць від 300 карбованців і вище. Звертатись у штаб корпусу до коменданта корпусу. Приймаються тільки добре дисципліновані.

У В А Г А!

В 1-й Запоріжський інженерний полк потрібні фаховці: сапери, телеграфісти, телефоністи і обозні. Прихильних і ширих українців, котрі бажають служити прохають записуватись у сотнина Єфім'єва у потязі інженерного полку на станції (Катеринівський вокзал). Платня в місяць тимчасово 300 крб.

У В А Г А!

„Катехізм українця“, а також граматики української мови з словничком мало зрозумілих слів будуть друкуватись далі.

РЕДАКЦІЯ.

Шматок хліба.

І холод, і мряка на дворі панує,
І вітер осінній реве і лютує.
Дивлюся під тинном сердешна дитина,
Хлоп'ятко мавеньке — вся в латах

свитина,

Іде шкунтальгає, відходить до хати...
Недавні ще сльози на личеньку знати,
І видно в очах голодну муку...

„Христа ради, хліба“. Заклякляю руку
Хлопця простягає: „Не їв ще нічого...“
Далі у віконце хлоп'яті сухого
Шматок того хліба. Малими руками
Вхопило шматочок; до його устами
Припало відразу й пішло по дорозі...
Дмухнув знову вітер і здув його сльози.
В. Байдакь.

ріллі,
У нас стени, у нас Дніпро-ми тепер
не бідні.
Ми вже маєм край великий з білими
хатками,
Повитими, укритими тихими садками!
Бо ті мрії всі збулися, що мали ми
в серці,
В світ широкий Україні відкрилися
дверці!...

Софія Полюсяк-Поліщук.

За Холмщину.

Київська „Робітничя Газета“ в статі „Варто би виявити хоч трохи діла в справі холмській“ пише:

„Коли німецька армія завоювала в сій війні Польщу та Холмщину, коли окремим актом осередніх держав проголошено утворене окремого державного тіла, Королівства Польського, тоді тимиж державами порішено прилучити Холмщину до сєї нової польської держави.— І вся політика осередніх держав в Холмщині, при піддержці польського громадянства, прямувала до того, щоб сє прилучене приготувати як найскорше і як найліпше.— Для того по всьому краю заведено польську адміністрацію як з місцевої людности, так особливо з австрійських Поляків.— І пішла насильна і скоро польонізація Холмщини.

Мир в Берестю несподівано повернув холмську справу в инший бік, оповивши сумом і гнівом „заборчі“ бруги польського громадянства.— Правда, в берестейському мировому договорі зазначено, що хоч Холмщина й відходить до України, але тільки тимчасово, поки населене само остаточно не виявить свою волю і не вирішить долі Холмщини своїми голосами.

Як би там не було, перед нашим Урядом стояло певне і невідкладне завдане, на ньому лежав обовязок зробити

навіть цілий пані уряд:—На жаль на сє питанє мусимо дати сумну для нашого Уряду відповідь. Не тільки нічого значного в сій так важній справі досі не зроблено, але навіть загублено багато дорогого часу, загублено зі шкодою для холмської людности.

Поки наш уряд недбало мовчав в холмській справі, збентежені імперіалістичні польські кола очунали та взяли сє до роботи з подвійною енергією над польонізацією Холмщини. Поляки можуть сміливо сказати, що сї два місяці, по підписаню мира в Берестю, вони не згаяли марно, що вони зужили всі сили, всі заходи для того, щоб Холмщина була відділена від України та прилучена до Польші.

Нечувана польонізація краю, терор над Українцями діячами в Холмщині, піщення осель біженців, що мали не забаром повернути сє домів, парцеляція великої земельної польської власности і кольонізація Холмщини мазурами убивства застрахування—ось чим може похвалити сє польський уряд в холмській справі.

Як би не цінувати сю роботу, сї методи, всеж таки ми мусимо сказати, що нею надзвичайно затруднено прилученя до України Холмщини, давної нашої землі, і по сєй день залюдненої нашим народом.

А тим часом ми договор берестейський ратифікували, збіжа ії інші товари Австро-Угорщині даємо і ввозимо.

Час не жле. Треба покласти край примусовій польонізації Холмщини. Треба домогатися здійсненя тих прав, котрі маємо ми по мировому договору. Ми вимагаємо від міністерства закордонних справ добивати сє усуненя польської адміністрації і заміни ії нашою, повороту біженців в Холмщину. І шлях рішучий і яктивний ми кличемо пана міністра закордонних справ“.

Отсей зазив справді дуже на часі.

Київська державна
збирка бібліотек

№ 1.868

Голос робітника.

Нова влада, яка утворилася на Україні, ставить на порядок денний згуртування всіх соціально-демократичних сил. З сьогоднішнього дня всі демократичні партії на Україні повинні, як одна, стати в оборону своїх економічних і соціальних прав, у всіх цих партіях не повинно бути ніякої сварки і ніякого непорозуміння. Не повинні товариші росіяни називати українську демократію близорукою, так як це воно буває майже на кожному зібранні.

Я пишу це як український соц.-дем. і нагадую усім тим товаришам, котрі не читають української преси, що коли товариші будуть читати українську часопись, то тоді цього не буде, бо вони будуть знати, яку політику веде українська демократія. А коли ми поміж собою будемо сваритися, то це буде тільки на користь нашим лютым ворогам. Коли у нас буде згода і єдність, коли ми будемо розуміть один одного,

то тоді нам не страшно ворогів з права, ні Леніна і Троцького з ліва. А тепер, товариші, і російської і єврейської соціально-демократії—ми тепер переживаємо критичний момент розвитку революції. Об'єднується і готується до натиску контр-революція, готується й таїть в глибині душі надію що їй допоможуть ті чужоземні штики, які тепер на території України. В цей мент мусять бути об'єднані всі наші сили революційного соціалізму. Тільки цим засобом удасться нам заховати здобутки революції, забезпечить розвиток робітничих організацій, врятувати робітничий рух від того упадку, який загрожує йому після теперішньої праці, зв'язаної з ліквідацією більшовицької авантюри і початком авантюри нової.

І так, товариші, до спільної і творчої праці, бо ви добре знаєте, що в єдності сила!

Робітник.

Телеграми.

Продовження оповіщення нового уряду.

Але досвід останнього часу показав, що правильне ведення місцевого господарства можливе тільки при умові участі в цій справі більш підготованих елементів, для чого необхідним буде, зберігши загальний демократичний напрям земських та мійських урядів, внести у виборний закон для цих інституцій такі зміни, котрі забезпечили б обмірковувану та плідну працю на користь місцевої людності, уряд немає заміру зазіхати на будлі які політичні свободи, але в тривожну добу, що перебуває наша вітчизна, після таких тяжких пригод, що зазнали ми, інтереси

во ім'я цих вищих інтересів, уряд примусивний буде вжити суворих заходів, то виключно на час до заведення спокою в країні та відновлення умов нормальної творчої праці, від котрої так багато залежить. Не осудження, а підтримання в праві сподіватися уряд у надмірно тяжкій справі, що доконе віп у таких тяжких умовах, яких країна ще ніколи не перебувала; так само несправедливо обвинувачування уряду в підтримуванні інтересів великоземельного панства та цілковитим нехтуванні некучих потреб селянства. Заможне селянство є ґрунт народнього добробуту в такій хліборобській країні, як Україна

тою задовольнити потреби в землі малоземельних та безземельних хліборобів, уряд не має заміру йти шляхом скасування права власності, ні шляхом небезпешних спроб, котрих ще не знає ні одна культурна країна, ні шляхом руйнування сільсько-господарської культури, бо це є ґрунт народнього господарства України.

Але уряд не лишиться ні перед якими заходами, щоб утворити на Україні, хазяйновитого селянства, забезпеченого землею, здатне в найвищій мірі побільшити природні сили. Земліків, котрі для цієї мети необхідно буде забрати, не порушуючи інтересів сільсько-господарської культури, будуть викуплені державою та передані поцінно бідним хліборобам.

КИІВ, 14/5. Прибула депутація курських селян, щоб вивчити питання про долю повітів Курської губ., що межують з Україною. Як кажуть курські делегати, людність сумезних повітів Курщини, яка переважно українська, охоче приєднується до Української Держави. Людність Курщини не має ніяких відомостей про те, що робиться на Україні й до останнього часу не мала можливості прислати до Києва своїх делегатів, щоб вивчити становище. Курські селяне надзвичайно цікавляться тяжким чином буде розв'язано земельне питання. Як кажуть делегати, побажання селян полягають у тим щоб соціалізація землі не була здійснена, а натомість, щоб безземельні та малоземельні селяне одержали землю із окремого фонду.

КИІВ, 14/5. Із певних джерел повідомляють, що Уряд Російської федерації совітської республіки видав наказ припинити військові операції проти українсько-германських військ.

Одночасно внесено остаточно побажання добитися мира з Україною, чого

будуть данки певні вказівки що до тих максимальних уступок, на яких може згодитися совітська влада при замиренню з Україною. Для захисту інтересів Росії депутатам буде предложено добитися від українського Уряду згоди на постачання Росії харчових продуктів, натомість Росія обсьв'язується постачати Україні мануфактуру і мазило.

КИІВ, 14/5. Розпорядженням Міністерства Освіти вступні іспити до підготовчих і перших класів середніх шкіл одсунуті до осені.

Київ, 14—5. Мійський голова Рябов і голова думи Дрелін були у президента Ради Міністрів Лизогуба щоби вивістити справу про майбутню долю київського самоврядування. Президент сповістив, що всі чутки про розгон мійських дум і земських зібрань на Україні неправдиві. У виборчому законі мають зробити деякі відміни після скінчення строку, на який вибрані гласні. Перед цим має відбутись з'їзд представників земських та мійських управ.

Почалась робота хлібного бюро. Закуплено багато хліба, льону, сояників. Велика партія цього одправлена для потреб донецького басейна. Закупка хліба німцями на місцях припинилась.

Управління Південно-Західних залізних доріг посилається сьогодні платня всім робочим і служачим за місяць лютий (ферваль).

Берлін, 14—5. В парламенті відкинуто проект загального виборчого права.

Представник правительства др. Фріберг заявив, що правительство все зробить, щоби згаданий проект перевести в життя, навіть, колиб до досягнення цього було треба розв'язати парламент.

Київ, 15—5. Центральним Українським Кооперативним Комітетом склика-

оомірквану та плідотворну працю на користь місцевої людности, уряд немає заміру зазіхати на будлі які політичні свободи, але в тривожну добу, що перебуває наша вітчизна, після таких тяжких пригод, що зазнали ми, інтереси державного ладу повинні стати на першому місці, і коли в окремих випадках

справедливо обвинувачування уряду в підтримуванні інтересів великоземельного панства та цілковитим нехтуванні неукучних потреб селянства. Заможне селянство Е груп. народнього добробуту в такій хліборобській країні, як Україна і уряд заходився вже виробляти план земельної реформи, постановив собі ме-

домляють, що уряд Російської федеративної совітської республіки видав наказ припинити військові операції проти українсько-германських військ.

Одночасно внесено остаючно побажання добитися мира з Україною, чого б це не коштувало, для того делегація збирається прабути до Києва і котрій

оєрг заявив, що правительство все зробіть, щоби згаданий проєкт перевести в життя, навіть, колиб до осягнення цього було треба розвизати парламент.

Київ, 15—5. Центральним Українським Кооперативним Комітетом скликається 20-го тавня у Києві Всеукраїнський з'їзд Кооперативів.

Кіпка слів до історії культурно-освітнього руху на Україні.

(Кінець)

Половиця Р. Б 1894 травня 14 го.
Високоповажний та високошановний
Добродію!

З великою і щасливою годиною вітає Вас невеличка купка земляків Ваших з низин подніпрянських! Хоч далеко вона, але серцем чує гучні оплески славної лекторії університета Св. Володимира, чудили очима бачить, як славна alta mater вінчає лавровим вінцем нового і першого машстра історії питимої України.

Гарними надіями сповняються серця українців, чуючи таку вістку, радісно тріпочуться наші серця, бо вбачаємо ми в Вашім власнім святкованні вкуші і свято народне, свято, котрим починається нова доба щиро-українського поступового руху і розвою нашої культури, нашого народу і нашого громадського життя.

Хто з нас не звістен, якої варта історія для народа і що свідомість її е обов'язок кожної, хоть трохи освіченої людини!

Не відає нарід своєї історії немає і самого народа, не має такий нарід і права на існування.

Такий ганебний докір в більшій частині торкається і нашої занедбані Вкраїни...

Алеж ним ми не хочемо сказати, що

у нас українців немає своєї історії, яко науки!

Ні! У кожного освіченого українця по всяк час перед очима встають такі велетні на історичнім полі науки, як тт д. Костомарів, Антонович та інші...

Але за силою обставин, що не самі від себе залежать, серцем пригніченим чуєм, що в ній не настає чогось милого сердцю, бракує рідної мови.

і сама прегарна історія не впливатеме на нарід, не скаже вона нічого його сердцю, не навівє вона знов на його, що навивала колись вустами кобзарів пишна та чарівна козацька дума.

Спасіння одне—це рідна наука на рідній мові

Теперь спасіння насичю і внап полуда з очей наших.

Вогонь, що довго жеврів і тлів під попелом, розкинув той попел далеко, далеко, а проміння його блискнуло і в наших подніпрянських назянах.

Правда, невеличка купка освічених людей, але ж недалеко той час, жаданий час, коли сийво цього світоча затопить усю Україну.

Віруєм цьому, бо віруєм у високу цілющу силу науки, віруєм в молоді та здорові літа та енергію!

А шлях, котрим Вам прийдеться простувати,—вже уторований добре... Таки

думки та мрії хвилюють наші серця у ту саму годину, коли Ви, наша українська надія, стрічаєте межі чулих та прихильних до Вас людей цю незабутню і для Вас і для нас хвилину. Так дозвольте ж нам привітати Вас, як проводиря і прихильника питимої ідеї, привітати не злим тихим словом і побажати від щирого сердця довго-довго держати цей стяг проводиря освіти, котрий так високо несуть інші діячі України' стяг, на котрім вбачається краща будучина України. Славна та завидна доля випала Вам добродію, і тепер, але ж ще краща нагорода дожидає в будучині: словом тихої любови згадають Вас нащадки, а історія запише Ваше імя на золотих скрижалях Нового Завіту України. Vivat igitur Ukraina. Vivat professor Грушевський!

Через кілька часу я одержав листа від д. Грушевського отакого змісту. „Щиро дякую високоповажну половицьку громаду за вітання з моім святом. Дякуючи своїх земляків в ту велику для мене годину, висловив я, що почуття щастя непомірного не перешкоджає мені розуміти, що виступлення мое на ниві національної історії єсть пеминучий тільки наслідок роботи попередніх діячів України. Се і тепер висловлюю. Нехай живе рідний край і народ наш і нехай будемо всі ми його найліпшими і здатними заступниками! Я ж у праці народолюбської завше тіштимусь почуттям солідарности і прихильности вп. громади половицької. Хай зростає вона по

свілі на користь спільної нашої вітчизни, на втіху заплаканої матері. Щиро дякуючи, з щирою пошаною застаюся й поручаю себе ласці Вашій.

Михайло Грушевський 1894 р. 26/VI
у Києві.

Через який час одержав я листа і від д. Перебенці. Між иншим пише він з приводу привітання д. Грушевського ось що: Велике Вам спасіння за адресу до Грушевського. Учора у вечері ми вярдили його на папу духову сіду.

Нехай йому там щастить доля. А я сподіваюся, що він добре послужить рідній нени. Тепер треба піклуватися нам, щоб посадити там ще кількох своїх людей на правничі та лікарські катедри. Коли б се сталося хоч за два-три роки. Є тут у нас надійні люди, та ще не скінчили своєї науки!!:

І збулося все, як по писанію. Збулося через те, що у українського народу знайшлася не одна сльоза з очей карих, а вскрита не одна коштовна перлина...

І мнмохить нагадуються чудові вірши д. Самійленка

...Ту перлину не дістати
Ні з печер землі, ні з моря:
Тільки той її знаходе,
Хто чутким родивсь до горя.
Одібрать її не зможе
Ніяка злоба несита,
Єсть вона сльоза святая
За нещасний люд продита.

О. М.

Половиця Р. 1917 Листопад 4-го

Берлін, 15—5. Вольфбюро сповіщає з Варшави, що там відбулась нарада під проводом голови адміністративного Правління Штейнмейстера з приводу передачі адміністративних функцій до польських рук. Ухвалено передати полякам де-які адміністративні функції, по одержанню згоди від головних окупуючих держав, які можуть принципово передані зараз же, потребують наради спеціальної комісії. З рештою де яка частина має бути передава тільки тоді, коли вся адміністративна влада перейде до польських властей.

Київ, 12—5. На 5 травня у Києві скликається всеукраїнська конференція професійних спілок по питанням організаційного будівництва, організації і контролю робочого законодавства, колективних договорів.

Проскурів, 15—5. Австрійською військовою владою закрита мійська торговельно-купецька биржа, члени правління биржі заарештовані.

Катеринослав, 15—5. Скасування хлібного відділа мійської Управи, передача постачання пекарів мукою хлібному Бюро зразу внесло поліпшення. Замість 2000 Бюро дає городу 3000 худ. муки. Пайок побільшаний.

БЕРЛІН. 12/5. Із Стокгольма повідомляють: щоденні офіціальні повідомлення фінської головної квартири більш не виходять, це є доказом, що громадянська війна в Фінляндії успішно закінчена. 12 членів фінляндського большевицького уряду пробувають у Петрограді.

КИЇВ, 14/5. Із Могилевської та Чернігівської губернії що для прибувають делегації міст та слобід із проханням дозволити покупку хліба для людности голодаючих місцевостей. Селянські делегації прибувають цілами гуртками,

потреб тих губерній має прибути чимало хліба з Таврії.

КИЇВ, 14/5. Рада міністрів доручила міністру фінансів внести на обміркування Ради Міністрів законодавче предположення про випуск 300 мільонів карбованців знаків державної скарбниці.

Рада Міністрів доручила міністру закордонних справ порозумітись із представниками центральних держав по виясненню долі великої військової здобичі що попала до рук українсько-австро-германських військ під час вигнання большевиків із меж України, а також у справі можливого прилучення Крима до України. В зв'язку з цим в міністерстві вироблені певні умови, утворена особлива нарада з участю представників центральних держав. Військова здобич складається із величезних запасів військового майна, що було на фронті, а також у тяду.

Присяга 3,000.000 Ірландців.

Амстердам, 22 квітня, „Allg. Handelsblat“ доносить з Лондону: Число осіб в Ірландії, які присягою заобов'язалися ставити опір заведенню обов'язку військової служби, доходить вже тепер до трьох мільонів. Формула присяги звучить: „Відмовляємо британському правительству права, накладати на нашу землю обов'язок служби військової і торжественно обов'язуємося супротивитись сему обов'язкови всіма як найсильнішими способами.“

Генеральний страйк в Ірландії.

Берлін, 26-го квітня.—З Дубліна доносять, що дня 24-го сего місяця розпочався генеральний страйк в цілій Ірландії. Страйкують навіть пекарі, різники і купці. Трамвай і поїзди не курсують.

Життя промислове і торговельне

По світу.

Через два дні має остаточно вирішитись склад кабінету Скоропадського. Міністром закордонних справ має бути Д. Г. Дорошенко (український соц.-федер.).

Міністром нового міністерства по справах віри призначається бувший генеральний секретарь А. І. Лотоцький (укр. соц.-фед.).

Новий міністр юстиції заявив, що державною мовою на Україні буде безумовно українська.

Ростов та Нахичевань захоплені українсько-німецькими військами. Майже вся Україна очищена од большевицьких банд, крім Кубанщини.

Совітська Росія домагається миру з Українською Народною Республікою. Зустріч мирових делегацій має бути у Києві 22 травня.

„Знамя Труда“ сповіщає, що Кавказський Сейм постановив негайно заключити мир з Турцією, аби уникнути анархії з півночі. 22-го квітня закавказьке правительство постановило оголосити Незалежну Закавказську Федеративну Демократичну Республіку.

У Петрограді велике безробіття. Містові загрожують 350.000 голодних робітників. Біля Таврійського палацу та Смольного інституту були криваві бійки поміж робітниками та червоно-гвардійцями: є вбиті і поранені. 200 душ робітників заарештовано. Правительством Леніна хитається і доживає останні дні.

З ПОВІТУ.

С. Кінські-Роздори на Катеринославщині.

ський сход, на якому обговорювали події сучасного моменту і парешті ринили послати телеграму Германському Послу в Києві, Центральній Раді, Міністру Військових Справ та Всеукраїнському З'їзду Селянських Депутатів такого змісту:

1) Ми селяне Кінсько-Раздорської волости Олександрівського повіту на Катеринославщині рішуче протестуємо проти втручання германської влади в державний устрій України.

2) Всі ми селяне всіма засобами підтримуємо Центральну Раду, як найвищий орган державної влади на Україні і виконуємо тільки її распорядження.

3) Требуем обов'язково відкриття Українських Установчих Зборів 12-го травня сього року, як це уже означено Центральною Радою.

4) Ніяких гетьманів „Скоропадських“ і інших подібних йому самозванців ми не визнаємо, плямуючи ганьбою тих землевласників—трутнів, які квапляться загарбати у свої руки права і вольности більшости дійсних хліборобів селян.

5) Зазначаємо, що всякі самочинні втручання Германської влади до внутрішніх справ Української Народної Республіки ми селяне розуміємо як окупацію рідного нам краю.

Знайте, що всі ці події неминуче поведуть до другої громадянської війни й великої добровільної з нашого боку руїни громадського господарства.

Селянин.

х. Катеринівка, Андрієвської волости.

Хвильна.

В той час, коли на Україні відбуваються великі події, коли йде завзята

Чернігівської губернії що для прибуваю-
ють делегації міст та слобід із прохан-
ням дозволити покупку хліба для люд-
ности голодаючих місцевостей. Селянські
делегації прибувають цілими гуртками,
через що побільшилась спекуляція бо-
рошном. Для задоволення невідкладних

доносять, що дня 24-го сего місяця
розпочався генеральний страйк в цілій
Ірляндії. Страйкують навіть пекарі,
різники і купці. Трамвай і поїзди не
курсують.

Житє промислове і торговельне
завмерло. Спокою покя що нігде не
нарушено.

дешня хитрається і доживав останні
дні.

З ПОВІТУ.

С. Кінські-Роздори на Катеринославщині.

Травня 10-го дня 1918 року від-
бувся величезний до 6000 душ сель-

Французів	39	"
Українців	38	"
Італійців	33	"
Еспанців	18	"
Поляків	18	"
Румунів	10	"
Жидів	9	"
Білорусинів	8	"
Сербів і Хорватів	8	"
Голандців	8	"
Мадярів	7	"
Чехів	7	"
Шведів	6	"
Болгарів	6	"
Фінів	6	"
Греків	5	"
Португальців	5	"
Татарів і турків	5	"
Ірляндців	4	"
Литовців	4	"
Данців	3	"
Норвежців	2 ^{1/2}	"
Словаків	2	"
Алабанців	2	"
Словінців	2	"
Кавказців	2	"

3. Українська мова.

Як найлегше пізнати, що ми українці?

Найлегше пізнати по нашій мові.
Перед усім мова еднає людей в один
народ. От наша українська мова еднає
близько 40 мільонів українців, які ще
з дитячих літ розмовляють сею мовою.
Чому розмовляємо українською мовою?
Кожний любить свою рідну мову: німець
—німецьку, француз — французську, а
українець — українську. І все, що гарне,

х. Катеринівка, Андріївської волости.

Хвильна.

В той час, коли на Україні одбува-
ються великі події, коли йде завзята
боротьба за землю, за волю, за потопа-
ні руськими царями права народні, коли

всі мудрощі світа, науку, письменство,
ми найкраще розуміємо, коли це чуємо
у своїй рідній мові.

Чи вже багато розмовляють українці
своею мовою?

Більш ніж 1000 літ. Розмовляли нею
наші предки, процвітала вона однаково
в палатах наших великих князів і геть-
манів, як і серед нашого війська,
серед завзятих козаків-запорожців і
серед цілого українського народу, в
його щоденній розмові, в його піснях,
в школах, церквах та урядах. Україн-
ська мова була колись розговорною мо-
вою й у литовських, білоруських, та
польських вельмож та й у волозьких
князів. На нашій мові маємо всякі
книги, газети та школи. Тільки вороги
не дозволяють нам вчитися у школі
рідною мовою.

Чим визначається наша мова.

Визначається наша мова не тільки
тим, що розмовляє нею так багато лю-
дей. Вона ще й своєю красою стоїть
вище інших мов. Учені чужинці по-
рівнювали нашу мову з іншими евро-
пейськими мовами, та признали нашій
мові друге місце з ряду між усіми мо-
вами світа, така вона мелодійна, му-
зична, милозвучна. Перше місце має
італійська мова. А між славянськими
мовами наша українська — найкраща й
через те найперша. Ні англійська, ні
польська, ні московська, ні румунська,
а хоч би й французська мова — не до-
рівняє нашій рідній, українській мові!

(Далі буде).

КАТЕХІЗМ УКРАЇНЦЯ.

2. Українська земля.

Де живуть українці?

Українці живуть на Україні, від
Карпатів, ріки Тиси й Сяну на заході,
аж по Кавказ і Дон на сході; від ріки
Припети на півночі, аж до Чорне мо-
ре на полудні.

Що таке Україна?

Україна це вся велика земля, на
якій живуть українці. Колись була Укра-
їна самостійною державою, поки над
нею не запанували чужинці. Тепер
більша частина України, що була під
Росією як от Надніпрянщина, Волинь,
Поділля, Полісся, Степова Україна,
Чорноморщина, Слобожанщина й Кубан-
щина, із столицею Києвом зветься само-
стійна Українська Народна Республіка.
Невеличка частина України під Австрі-
єю: східна Галичина (м. Львів) і пів-
нічно-західна Буковина (з м Чернівцями).
Під Угорщиною: північно-східне Загі-
рря за карпатськими горами (міста
Сігіт й Мукачів).

Чи велика українська земля?

Українська земля велика та простора
і після Росії це найбільша країна між
усіми Європейськими державами.

Австрія займає	676600	кв. кілометр.
Німеччина	540850	" "
Франція	536460	" "

Швеція	"	448000	" "
Норвегія	"	322900	" "
Англія	"	315790	" "
Італія	"	286680	" "
Україна	"	850000	" "

Великою державою буде Україна,
як вся стане самостійною!

Чи живуть українці й за межами
України?

Через те, що над Україною пану-
вали чужинці, не раз мусили Українці
покидати свій рідний край, та мандру-
вати у чужину. Чимало українців жи-
ве в Америці. Також живуть в Азії в
Приамурському краю.

Скільки-ж усіх українців?

Українського народу живе на світі
близько 40 мільонів, а саме: в Україн-
ській Республіці 32 мільони, під Ав-
стрією-в Галичині й Буковині 4^{1/2} мі-
ліони, під Угорщиною 1/2 мільона.
Емігрантів є поміж українців у Аме-
риці 1 мільон.

Яке місце припадає українцям між на-
родами Європи?

Поміж народами Європи що до ве-
ликости припадає нам п'яте місце. Ве-
ликість народів Європи (не вчисляючи
сюди інших частей світа) така.

Німців	75	мільонів
Москалів	65	"
Англійців	41	"

*) Див. № 5. „Січ“.

весь світ хитається і дрижить, бо повен шуму і гомону боротьби трудящого люду з своїми одвічними ворогами — в той саме час, яким сїрим і нудним життям живуть хуторяне. Ні зборів, ні читаннів, ні газети, ні книги, ні якої другої розумної розваги. Годуються чутками про те, що от мовляв, іде Куріч'яткин або Брусидов з військом або ще якась „незнана“ досі земля наступає на Україну і т. д. Ночами б'ються парубки до крови, а у день бородачі старики, розіславши на вулиці лантуха, завзято грають засмальцьованими картами у хвилики. Од важких, аж чорних карт ідуть виляски по вулиці і чуть з гурта гомін: „ріжок“, або „бочка“ дядькові Семенові. „Уже і додому качуть дядька Семена, так куди ж там, ніяк не можна одірватися... Сумно якось на це дивиться. Хочеться крикнути: „Світла туди, світла більше, розумної розваги.“ Треба Катеринівцям подбати, щоб хоч трохи те світло засяло на хуторі. Воно правда, що де кому з хуторян без всякої шкоди можна грати у хвилики, бо єсть земелька, єсть хліб і до хліба, а бідніші люди нехай подумують над тим, як би од такої байдужости після революції не остався ім одян тільки „ріжок“, бо права землю, волю ніхто не дає, а їх треба здобувати боротьбою всіх трудящих.

Карпо Трубач.

Місцеве життя.

Гласний Губерн. и Повіт. Зем. Мага-левській Ю. О. звертався до Повітового Комісара і Земської Управи з пропозицією: порозуміться з 3 авто-мастернею: і чи не може остання зробити негайно

і родни урядовців. Прийняти участь в екскурсії і давати потрібні пояснення ласкаво погодився знаток старовини Яків Павлович Новицький. Січові стрільці, які містяться зараз в Олександрівську зацікавлені остатками Січі, теж приймають участь в екскурсії.

Обібравши раду гуртка в складі п'яти чоловік: П. И. Новицького, Ю. О. Черниша, Е. П. Василенко, Г. В. Петренко і О. І. Солоїда, голова зборів об'явив засідання зачиненим.

П. Н.

Старости на Катеринославщині.

Новим Урядом призначені в повітах:

Катеринославським — д. Петренко
Повомосковським — д. Комаров,
Павлоградським — д. Е. Миргородський
Олександрівським — д. Ключників
Бахмутським — д. Жилинський,
Славносербським — д. Кудрянів,
Маріупольським — д. Хардатаєв,

Нарада земських представників Волостних Управ.

Десятого травня в 1-ій годині Голова Повітової Земської Управи відкриває засідання. „14 Квітня у Кліві“ — були перші слова голови, „скоївся великій історичний факт: генерал Скоропадський об'явив себе Гетьманом всієї України. Цей факт далеко нас знову відкинув від Українських установчих зборів. В цей великий час ми сюди зібрались для виявлення свого відношення до всього, що скоїлось у столиці України.

Член Повітової Управи Чуча каже про велике значіння цього часу, про те що селянство легко своїм озиді не

Приймається резолюція на українській мові./

Д. Чуча закликає представників Волостних Земств обов'язково підписуватись на нашу рідну, першу у нашому повіті, часопись „Січ“, котра пеклується про наші інтереси.

Значна частина представників з охотою підписалась. Утримались від підписки: волості:

Басанська, Григорівська на Конці, Григорівська Кривий Ріг, Краснопольська, Туркенівська, Лукашевська.

Підписку зробили на 3, 5, а де які волості і на 10 примірників.

Резолюція уміщена в попередньому числі.

Комітет повітової селянської Спільки сповіщає, що повітовий селянський з'їзд відбудеться 20-го, коли повернуться представники всеукраїнського селянського з'їзду з Полтави.

Повітовим Комисаром О. К. Лазаренко подана заява голові Олександрівської Думи і при заяві чек на 80000 крб. на збудування початкової української школи, де вона буде потрібна.

Дума висловила глибоку подяку О. К. Лазаренкові.

По докладові ревізійної комісії Управи Дума постановила сповістити членів Управи-Соніна і Березу, щоб вони склали свої уповноваження через свою бездіяльність.

Дума розіршила кредит до 1000 крб. на передплату місцевих газет і друкування в них оповісток місцевої Управи.

Дума призначила 1000 крб. на школу

Од чорної сотні за всю Русь кровопусканіє.

Радуйся, наша надіє й дерзаніє,
Радуйся, України радість! упованіє!
Радуйся єдиний світильнику, тьми неі-
реченіє!

Радуйся!

(„Гедз“)

На Київщині.

На свята я приїхав до дому в Чигиринській повіт і почув, що в селі Лиментарівці б'ють нагаями людей наче б то з наказу германського війська.

Коли я роспитав, то виявилось, що це робить чорна сотня-полиція, руські офіцери, городовики й жандарми, переодягнені в німецьку одіжу.

У селі Лиментарівці пробував якраз член Малої Ради І. Дубчак, який приїхав нещодавно з Києва й повідомив про події.

Із Капітанівки до Лиментарівки прибуло 25 чоловіка в німецькій одіжі й почали вимагати у кожного сказати хто и де проживає з членів земельного комітета. Голову й секретаря відшукали, побили нагаями й повезли до коменданта У ціх, що наїхали, селяне пізнавали бувших управляючих поміщиками економіями та городовиків.

Ці приїзди вимагали, аби люди повертали забране по економіях, зброю та щоб дали списки всіх солдатів.

Парадившись з Дубчаком, я, на підставі постанови Малої Ради — подавати населенню відомості й вливати всіх не коряться гетьманові-самозванцю, поїхав по селах, де збирав сходи й питав, чи вони хотять коряться гетьманській владі та віддати землю поміщикам. Усі в один голос кричать:

Ні! Всі помирає в боротьбі за землю

Гласний Губерн. и Повіт. Зем. Магалевській Ю. О. звертався до Повітового Комісара і Земської Управи з пропозицією: порозумітися з 3 авто-мастернею: 1. чи не може остання зробити негайно перевоз поромом і моторною тягою. Бо існуючий зараз пором не задовольняє потреб населення; автомастерня має всі засоби для виконання цього 2. щоб тилова пустяка самоходи як по місту, так із міста до пристані, на вокзал, а також і навпаки, для перевозу пасажирів.

14-го травня с. р. в помешканні Повітової Управи відбулися загальні збори Гуртка Земських робітників українців.

Після затвердження статута Гуртка обговорювалися питання про улаштування курсів української мови, власної бібліотеки і екскурсії на острів „Хортиця“ з метою познайомитися членам гуртка з тим, що залишилось од Запорізької Січі.

За ділову роботу були обібрані окремі комісії, яким і доручено приступати до виконання своїх обов'язків.

Зібрані на бібліотеку більш 100 карбованців, були передані до Чернівшу, який незабаром іде до Києва.

Що торкається курсів української мови, то збори погодилися на тим, щоб в цій справі йти поруч з другими урядовцями і проходити курси улаштовані „Просвітою“. Позаяк не всі урядовці зараз забезпечені з грошового боку — негайно звернутись в Повітову Управу з проханням піти на зустріч робітникам і прийняти частину видатків по курсам на кошти земства.

Екскурсію на острів „Хортиця“, постановили улаштувати в перше свято; при чьому участь в неї можуть брати

виявлення свого відношення до всього, що скоїлось у столиці України.

Член Повітової Управи Чуча каже про велике значіння цього часу, про те що селянство легко свої позиції не здасть: Один з представників каже:

„Як не буде існувати Центральна Рада, то власть Гетьмана поже всі завоювання революції. Треба винести протест проти насильства.“

В Пологах постановили винести протест.

Тільки Центральна Рада може задовольнити бажання людности.

Як все селянство буде протестувати проти посягачелів на наші права, то ми дійдемо скорійше до Установчих Зборів.

Від Покровської волості. В Покровському винесли постанову: 1/ Протестувати проти насильства, 2/ Піддержати Центральну Раду до Установчих Зборів, 3/ Пеклуватися щоб скорійше скликати Установчи Збори.

Матюха, схвильований, називає большевизм черносотенною бандою, котра зробила всеукраїнський погром.

Подивіться на нашу Україну, наш рясний сад.

Подивіться що було і що є...

Як Україна буде розруйнована, то і ми будемо розруйновані.

Не сліпий веде сліпого.

Ми прийшли і як вібрані люде повинні розібратися на що ми сюди обібрані.

Представник Жеребецької волості: „Журялись на сході... Дві тисячі чоловік було на сході.../Хвилюється/.

Горяче протестували проти „хліборобів“, це не хлібороби, а... Грошеполучателі. Селянство протестує.

Послати телеграму до Києва. Власть тільки Центральній Раді. Весь Жеребець сказав, що візьме рушницю на боротьбу з Гетьманством“.

Голова читає проект резолюцій.

Дума розрішила кредит до 1000 крб. на передплату місцевих газет і друкування в них оповісток місцевої Управи.

Дума призначила 1000 крб. на школу соломолетіння.

АКАФИСТ.

Українському вчителю.

Всіх, спрагнених світла,
І всея Держави Української
Неізреченне упованіє,
Рцем тобі велегласно: радуйся!
Радуйся глави ослячі розумом на-
пихаючий,

Радуйся, дулю за те маючий
І во вся дні живота голодаючий!
Радуйся младенців наставленіє,
Радуйся, нерадивих устрашеніє
Радуйся, дурноголових ісправленіє
І родителів їх даремне упованіє!
Радуйся ходяче алканіє,
Радуйся, довічне старцюваніє,
Радуйся, акридами ся питаючий,
Радуйся, в Хрестителеву одежу ся одя-
гаючий,

Радуйся, все претерпіваючий
І за те право мовчанія маючий!
Радуйся, рідної школи тямний хра-
нителю,
Радуйся, рідної мови примушений го-
нителю,

І тим чад народних розвратителю,
Радуйся, невільній обрусителю!
Радуйся, діставий однині сих гріхів
одпущеніє,

Радуйся, без підручників наученіє,
Без паперу й чорнила писаніє,
Без палива нагріваніє!

Радуйся, од Міністерства забвеніє,
Радуйся, претерпівий од большевиків
гоненіє,

Од веніевиків за шовінізм паріканіє,
Од кадетів за „неділиму“ бурчаніє,

всіх не коритись гетьманові-самозванцю, поїхав по селах, де збирав сходи й питав, чи вони хотят коритись гетьманській владі та віддати землю поміщикам. Усі в один голос кричать: „Ні“! Всі помремо в боротьбі за землю й волю! І такий настрої населення всього Чигиринського повіта.

По селах нині йде активна боротьба з поміщиками: селянство озброюється чим можно й намагається вигонити насильників геть із села.

(Г. Р.) І. Мальований.

Пісня гайдамаків.

Гей гайдамаки, вставайте до бою
Час наш пробив вже давно
Всі українці беріться за зброю
За волю і щастя народу свого.

Гей гайдамаки, ходімо добути
Те, що вороги взяли у нас,
Те що нікому не можна забути:
Щоб Україна була вже для нас.

Гей гайдамаки, згадаймо ми тее
Як наші предки вмирили
Будем і ми умирати з тее
Щоб Україну всі поважали.

Гей гайдамаки, всі сміло до бою
Дружно розібьем врагів
І запанує тоді Україна
В щасті й волі святій.

О. К.

Від редакції.

Помилково зазначено у ч. 5 „Січі“ у статті про театр — „Хмара“ Т. Колесниченка, треба — *Суходольського*.

Тимчасова редакційна комісія
Р. Квітка
А. Павлюк
Г. Янчук.